

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Recreatiegebied Voorland Stichtsebrug

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

7 mei 2009 / rapportnummer 2236-36.

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De gemeente Blaricum is voornemens het recreatiegebied Voorland Stichtsebrug uit te breiden met een jachthaven met een capaciteit van 350 tot 650 ligplaatsen en recreatieve en horecavoorzieningen. De realisatie van deze jachthaven met bijbehorende voorzieningen is gewenst om tegemoet te komen aan de recreatieve behoefte van de toekomstige bewoners van de Blaricummermeent en omgeving en de wens van de gemeente om het gebied op te waarderen.

Het vigerende bestemmingsplan geeft geen ruimte voor de ontwikkeling van een recreatiegebied met jachthaven. Het bestemmingsplan moet worden herzien. Ter ondersteuning van de besluitvorming over het nieuwe bestemmingsplan wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Hiervoor is de gemeenteraad van Blaricum bevoegd gezag.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie') beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten.

- Een beschrijving van de voorgenomen activiteit, geïllustreerd met duidelijk en goed leesbaar kaartmateriaal;
- Een beschrijving van locatiealternatieven en inrichtingsvarianten binnen het plangebied en het ambitieniveau daarvan;
- Een beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief, dat realiseerbaar is en tevens kan voldoen aan duurzame exploitatie;
- De mogelijke gevolgen voor natuur van het voornemen, mede door toename van het aantal vaarbewegingen, voor het omringende Natura 2000-gebied "Eemmeer & Goimeer Zuidoever" en de omliggende EHS-gebieden en in cumulatie met andere concrete plannen en projecten binnen de invloedssfeer van de jachthaven.
- Een samenvatting van het MER die toegankelijk is voor burgers en geschikt is voor de bestuurlijke besluitvorming.

2. LEESWIJZER

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Startnotitie.¹ Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

¹ Daarnaast heeft de Commissie kennis genomen van de volgende documenten:

- Stedebouwkundig Plan, Projectbureau de Blaricummermeent, december 2005;
- Haalbaarheidsstudie Jachthaven Blaricummermeent, DHV, maart 2005;
- concept Natuurtoets Jachthaven Stichtse Brug, DHV, juni 2007;
- Inspraakreacties op de startnotitie.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Geef in het MER aan wat de doelstelling en motivering van het voornemen is. Het is wenselijk om de doelstellingen zo te beschrijven dat ze in twee stadia in het planvormingsproces een rol kunnen vervullen:

- bij de afbakening van te beschrijven alternatieven en het verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten;
- bij de rangschikking van alternatieven op doelbereik.

Ga daarbij specifiek in op de haalbaarheidstudie jachthaven Blaricummermeent, het streekplan (structuurvisie) van de provincies Noord Holland, Flevoland en Utrecht en het masterplan de Blaricummermeent.

3.2 Procedure en te nemen besluiten

In de startnotitie wordt aangegeven dat een voortoets uitgevoerd wordt om te bepalen of een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig is. Indien dit zo is, dan geldt voor dit initiatief tevens de plan-m.e.r.-plicht (paragraaf 1.2 startnotitie).

Voor het voornemen zijn ook nog andere besluiten nodig, waaronder een ontgrondingvergunning, een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet en een vergunning Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Geef in het MER een overzicht van nog te nemen besluiten, geef aan wie deze besluiten neemt en geef aan in hoeverre na het MER nog nader onderzoek nodig is voor deze besluiten.

3.3 Beleid en regelgeving

In de startnotitie wordt een aanzet gegeven tot een opsomming van relevante beleidsdocumenten op nationaal, provinciaal en lokaal niveau. Vul het overzicht aan met overige voor het beleidskader relevante beleidsdocumenten, zoals de Grondwatterrichtlijn. Ga in het MER specifiek in op de kansen, randvoorwaarden of beperkingen die de beleidskaders aan het voornemen stellen.

Ga in ieder geval in op:

- de status en begrenzing van het gebied Eemmeer en Gooimeer Zuidoever als Natura 2000-gebied en onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- de status en begrenzing van overige EHS-gebieden in de nabijheid van het plangebied;
- de doelen vanuit de Kaderrichtlijn Water en de Grondwatterrichtlijn voor de waterlichamen in het gebied met de uitwerking ervan in de stroomgebiedbeheerplannen voor zover reeds (in concept) aanwezig;
- de randvoorwaarden die door of krachtens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren worden gesteld;
- de mogelijkheden voor het toepassen van vrijkomende grond en baggerspecie in het gebied binnen de kaders van het Besluit bodemkwaliteit;
- de doelen vanuit het beheer en ontwikkelingsplan Rijkswateren 2010-2015 en de bijbehorende plan-MER, RWS 2008.

- de passendheid van het initiatief in het streekplan, dan wel structuurvisie, van de provincie Noord Holland, in het bijzonder op de aspecten “rode contouractiviteiten” en “kleinschalige recreatie”.²
- het (overige) beleid van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland ten aanzien van het recreatief gebruik en de ontwikkelingen daarvan in het Gooi- en Eemmeer.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

Geef in het MER een duidelijke beschrijving van de verschillende onderdelen waaruit de voorgenomen activiteit bestaat en de bandbreedte waarop variatie mogelijk is. Geef aan of en in hoeverre de verschillende planonderdelen van elkaar afhankelijk zijn. De startnotitie geeft een bandbreedte van 350 tot 650 schepen aan.

4.2 Alternatieven

In de startnotitie worden verschillende bouwstenen voor de alternatieven (omvang van de haven) en varianten (inrichting van de haven) genoemd. Daarnaast werden tijdens het locatiebezoek andere locatiealternatieven binnen het plangebied gepresenteerd, o.a. de locatie waar de waterwoningen van het plan woon/werkdorp de Blaricummeermeent zijn gesitueerd.

Beschrijf en werk de mogelijke alternatieven en inrichtingsvarianten van de startnotitie en de genoemde locatiealternatieven in het MER uit.

4.3 Referentie

De referentiesituatie is de situatie in het te kiezen referentiejaar, die optreedt als het voornemen niet wordt uitgevoerd. Het gaat om de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkelingen³. De Commissie adviseert als referentiejaar uit te gaan van de situatie in 2020.

Geef in het MER aan welke autonome ontwikkelingen, die gevolgen kunnen hebben voor de effectbeschrijving van het voornemen, worden voorzien. Ga in elk geval in op:

- de ontwikkeling van de verkeersintensiteit van de A27;
- de invulling van de ruimtereservering voor de mogelijke aanleg van een hov-baan langs het plangebied;
- de ontwikkeling van het Masterplan de Blaricummeermeent;
- de ontwikkeling van de jachthavencapaciteit van bestaande en nieuwe jachthavens in het Gooi- en Eemmeer. Geef daarbij specifieke kwantitatieve

² Zie inspraakreactie “Vrienden van ’t Gooi” dd 17 februari 2009 op de startnotitie.

³ Autonome ontwikkelingen zijn de externe ontwikkelingen in (de omgeving van) het plangebied, die zullen plaatsvinden onafhankelijk van het voornemen. In het algemeen worden alleen de externe ontwikkelingen waarover al een vaststaand besluit genomen is als autonoom beschouwd. Wanneer er nog geen besluit genomen is en de externe ontwikkelingen verschillende kanten kunnen uitgaan kan voor de scenariobenadering worden gekozen. Dit wil zeggen dat de milieueffecten van het voornemen worden afgezet tegen de verschillende scenario’s die er voor de externe ontwikkelingen bestaan.

ve informatie over de huidige situatie en de concrete uitbreidingsplannen in verband met de navolgbaarheid van berekeningen over mogelijke effecten en cumulatie. Geef inzicht in de uitgangspunten en kengetallen waarop de berekeningen gebaseerd zijn. Presenteer de kwantitatieve informatie ook op een overzichtstekening van het gebied waarin de betrokken jachthavens gelegen zijn.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.
- duurzaam exploitabel zijn.

De Commissie adviseert om in dit ontwikkelproces vooral aandacht te besteden aan:

- minimalisatie van verstoring (licht, geluid en vaarbewegingen) op de omgeving;
- minimalisatie van het energieverbruik door de activiteiten;
- de kansen voor ontwikkeling van natuur.

Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma.

5. HUIDIGE SITUATIE EN MILIEUEFFECTEN

5.1 Bezoekersaantallen en wegverkeer

Beschrijf in het MER de huidige en 'autonome' recreatiedruk in het plangebied. Geef aan welke cijfers er bekend zijn over aantallen bezoekers, vervoerswijze en doel van het bezoek aan het gebied.

Geef voor de verschillende voorzieningen (jachthaven en horeca) per alternatief aan tot welke totaal aantal bezoekers dit leidt, de verdeling van bezoekers over de week en het jaar en de bijdrage aan de bestaande recreatiedruk.

Geef aan wat dit betekent voor verkeersbewegingen en parkeervoorzieningen.

Geef voor in de aanlegfase de omvang van het grondtransport in aantal vrachtwagenverplaatsingen aan.

Scheepvaart

De jachthaven zorgt voor extra vaarbewegingen op het Gooimeer en het Eemmeer en ook in de aanliggende randmeren. Ga in het MER in het bijzonder in op:

- het huidig aantal vaarbewegingen in de vaargeul en de ondiepere gedeelte van het Gooimeer en andere aanliggende randmeren;
- de uitvaarpercentages en het aantal uitgevaren boten op een maatgevende dag in het laagseizoen (april-juni en september-oktober) en het hoogseizoen (juli-augustus). Maak daarbij onderscheid in motorboten en zeilboten;

- de toename van vaarbewegingen (absoluut en procentueel) vanuit de nieuwe jachthaven in de vaargeul en de ondiepere delen van Gooi- en Eemmeer in de huidige situatie en bij de autonome ontwikkeling zowel in het laagseizoen als in het hoogseizoen.

Besteed in het MER aandacht aan de nautische veiligheid:

- ga in het MER in op de manier waarop de vaargeul naar de jachthaven aansluit op de hoofdvaargeul;
- ga in op de inrichting en ontwerp voor de havenmond;
- geeft aan welke verdere maatregelen worden genomen ten bate van de nautische veiligheid.

5.2 Natuur

In de startnotitie is aangegeven dat een voortoets wordt uitgevoerd om te bepalen of een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig is. De Commissie heeft ondertussen nota genomen van de Natuurtoets Jachthaven Stichtse Brug, concept dd juni 2007, DHV b.v.

De Commissie adviseert deze natuurtoets onderdeel te laten zijn van het MER met in achtneming van onderstaande aanvullingen.

De Commissie constateert dat de concept natuurtoets uitgaat van twee inrichtingsvarianten in de noordelijke kom van het plangebied. In het gesprek met het projectbureau Blaricummermeent tijdens het locatiebezoek van de Commissie bleek dat in het MER ook andere locatiealternatieven binnen het deelgebied Voorland/Stichtsebrug uitgewerkt zullen worden. Deze nog onbeschreven alternatieven zijn geen subject van onderzoek geweest in de concept natuurtoets. De Commissie adviseert deze alternatieven in een aanvulling op de natuurtoets uit werken.

Natura 2000

De conclusie in de concept Natuurtoets dat er geen passende beoordeling nodig is, vindt de Commissie wat betreft de cumulatie met andere projecten nog onvoldoende onderbouwd.

De Commissie adviseert op dit punt in het MER nader te onderbouwen waarom significant negatieve effecten in relatie met andere concrete plannen en projecten, in het bijzonder de uitbreiding van jachthavens, zijn uit te sluiten.⁴ Geef aan en motiveer bij de onderbouwing wat het onderzoeksgebied van de invloed van de jachthaven is.

5.3 Bodem en water

Bodem

Geef in het MER aan:

- de omvang van noodzakelijke baggerwerkzaamheden voor de aanleg van de jachthaven en de wijze waarop deze worden uitgevoerd;
- de chemische en fysische kwaliteit van de vrijkomende slib en baggerspecie en de wijze van verwerking en/of de toepassing binnen het plangebied;
- de wijze waarop met eventueel aanwezige gevallen van bodemverontreiniging wordt omgegaan;
- de mogelijkheden om de nadelige effecten van de maatregelen te beperken.

⁴ Indien hieruit blijkt dat significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten, dient een passende beoordeling gemaakt te worden en is het initiatief plan-m.e.r.-plichtig. De passende beoordeling dient dan onderdeel uit te maken van het MER.

Water

Geef in het MER een beschrijving van de bestaande hydrologische situatie en oppervlaktewaterhuishouding. Ga hierbij in op:

- de waterstanden in het randmeer onder maatgevende omstandigheden en de toekomstige veranderingen daarin, waarmee rekening moet worden gehouden; ga in het bijzonder in op de toekomstige peilverhoging van het IJsselmeer en de invloed daarvan op het Gooimeer;
- de kwaliteit van het oppervlaktewater in het Gooimeer;
- de effecten op de oppervlaktewaterkwaliteit als gevolg van de aanleg, in het bijzonder vertroebeling;
- de mogelijkheden en maatregelen om de nadelige effecten (in het bijzonder vertroebeling van water) van de aanleg op grond- en oppervlaktewater te voorkomen.

5.4 Woon- en leefmilieu

Lucht

Het is niet te verwachten dat door dit voornemen de grenswaarden van de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet milieubeheer⁵ zullen worden overschreden. In het MER moet dit aannemelijk worden gemaakt. Indien niet aannemelijk kan worden gemaakt dat aan de grenswaarden wordt voldaan, moet een modelberekening worden uitgevoerd.

Geluid

Beschrijf in het MER de veranderingen die optreden in de geluidsbelasting langs de belangrijkste ontsluitingswegen in en om het plangebied. Besteed hierbij met name aandacht aan de geluidsbelasting op geluidgevoelige objecten langs de ontsluitingsweg ten oosten van de nieuwe woonwijk Blaricummermeent. Neem daarbij in beschouwing de effecten van de geluidsbelasting vanwege de autonome ontwikkeling van de A27.

Geef de geluidsbelasting door verkeer weer in de geluidsmaat L_{den} .

Veiligheid

De vaargeul van de randmeren wordt gebruikt voor vervoer van gevaarlijke stoffen over water. Besteed in het MER aandacht aan externe veiligheid, in het bijzonder de gevolgen voor de nieuwe kwetsbare objecten van het initiatief (horeca, kantoor havenmeester, clubhuis). Geef op tekening aan waar de risicocontour van de vaargeul ligt en de kwetsbare objecten.

5.5 Landschap en cultuurhistorie

Geef een beschrijving van de kenmerkende landschappelijke waarden in de omgeving van het plangebied. Geef aan hoe deze door de voorgenumen activiteit beïnvloed kunnen worden. Geef visualisaties van de huidige situaties en het aanzicht van de jachthaven, bijvoorbeeld door middel van fotomontages.

Geef in het MER een overzicht van de cultuurhistorische waarden (waaronder archeologische) in het plangebied. De startnotitie geeft aan dat gezien de ontwikkelingshistorie archeologische waarden niet te verwachten zijn. Onderbouw in het MER waarom archeologische waarden in het plangebied niet zijn

⁵ Per 15 november 2007 is de nieuwe Wet milieubeheer van kracht, met daarin luchtkwaliteitseisen opgenomen. Deze wet vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005.

te verwachten. Geef aan of in de omgeving van het plangebied archeologische waarden gevonden zijn dan wel te verwachten zijn.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- welke consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

De gemeente Blaricum moet bij het besluit over het bestemmingsplan voor Voorland/Stichtse Brug aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek bevat. Het is denkbaar dat de gemeente hierbij aansluiting zoekt bij bestaande monitoring van natuur en milieu.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Denk bij de presentatie aan:

- het zo beknopt mogelijk houden van het MER, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- het opnemen van een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;

- het gebruik maken van recent kaartmateriaal, het goed weergeven van topografische namen en het toevoegen van een duidelijke legenda;
- gebruik maken van visualisaties van de huidige situatie en de alternatieven en varianten.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. De samenvatting verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Blaricum

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Blaricum

Besluit: Wijzing bestemmingsplan op grond van de Wet ruimtelijke ordening

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 10.3

Activiteit: aanleg en exploratie van een jachthaven met voorzieningen

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie mer Recreatiegebied Voorland Stichtsebrug, november 2008;
- Stedebouwkundig Plan, Projectbureau de Blaricummermeent, december 2005;
- Haalbaarheidsstudie Jachthaven Blaricummermeent, DHV, maart 2005;
- concept Natuurtoets Jachthaven Stichtse Brug, DHV, juni 2007.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Laarder Courant de BEL van: 5 maart 2009

advies aanvraag: 24 februari 2009

ter inzage legging: 6 maart tot en met 17 april 2009

richtlijnenadvies uitgebracht op: 7 mei 2009

Bijzonderheden:

In de startnotitie wordt aangegeven dat een voortoets uitgevoerd wordt om te bepalen of een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig is. Indien dit zo is, dan geldt voor dit initiatief tevens de plan-m.e.r.-plicht.

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies/advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. C. van der Giessen
mr. H.J.J. Hoogenboom (werkgroepsecretaris)
drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)
drs. M.J.M. Poot
ir. K.A.A. van der Spek

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Vereniging van Vrienden van het Gooi, Hilversum
2. M. van Eijk, Laren
3. Rijkswaterstaat Noord-Holland, Haarlem

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Recreatiegebied Voorland Stichtsebrug

De gemeente Blaricum is voornemens het recreatiegebied Voorland Stichtsebrug uit te breiden met een jachthaven met een capaciteit van 350 tot 650 ligplaatsen en recreatieve en horecavoorzieningen. Het vigerende bestemmingsplan moet worden herzien. Ter ondersteuning van de besluitvorming over het nieuwe bestemmingsplan wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Hiervoor is de gemeenteraad van Blaricum bevoegd gezag.

ISBN: 978-90-421-2707-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

